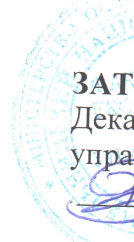

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки і управління

Підпис

Віталій КАРПЕНКО
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

24 червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Страховий менеджмент

Назва дисципліни

Галузь знань – D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність – D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Рівень вищої освіти – Другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОФП.03

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (фахової підготовки)

Факультет – Економіки і управління

Кафедра – Фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	1	1	5	150	50	16		34		100				+
З	1	1	5	150	14	6		8		136				+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» за спеціальністю D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Робоча програма складена

Підпис(и) автора(ів)

канд. екон. наук доц. Леся МАТВІЙЧУК
Науковий ступінь, учене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

Протокол від 17 червня 2025 р. № 12

Зав. кафедри

Підпис

Ніла ХРУЩ
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету економіки і управління

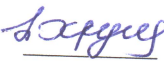
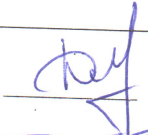
Голова вченої ради факультету

Підпис

Віталій КАРПЕНКО
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри , фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, д-р. екон. наук, проф.	Факультет економіки і управління		Ніла ХРУЩ
Гарант освітньо- професійної програми, канд. екон. наук, доц.	Факультет економіки і управління		Інна ДОЦЕНКО
Декан	Факультет економіки і управління		Віталій КАРПЕНКО

3 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Страховий менеджмент» є однією із обов'язкових дисциплін професійної підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня і займає провідне місце у підготовці фахівців за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Пререквізити - вихідна

Постреквізити – ризик-менеджмент у фінансовій сфері, переддипломна практика, кваліфікаційна робота

Відповідно до *Стандарту вищої освіти* із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

компетентності: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог (ІК); здатність проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК 03); вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 04); здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК 05); здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети (ЗК 07); здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК 09); здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності (ФК 01); здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання (ФК 02); здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування (ФК 03); здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування (ФК 04); здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію (ФК 05); здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування (ФК 06); здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування (ФК 07); здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування (ФК 08); здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування (ФК 09); здатність приймати стратегічні та тактичні управлінські рішення у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку із використанням інструментарію ризик-менеджменту (УК 01); здатність приймати професійні рішення щодо організації та здійснення діяльності з торгівлі фінансовими інструментами, управління активами інституційних інвесторів, клірингової та депозитарної діяльності в умовах мінливості та невизначеності функціонування фондового ринку (УК 02).

програмні результати навчання: використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності (ПРН 01); знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування (ПРН 02); здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності (ПРН 03); відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування (ПРН 04); доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях (ПРН 06); вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності (ПРН 07); вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними (ПРН 08); застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування (ПРН 09); здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання (ПРН 10); застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень (ПРН 11); обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та

страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів (ПРН 12); оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів (ПРН 13); обґрунтовувати прийняття стратегічних та тактичних управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку із використанням інструментарію ризик-менеджменту (ПРН 14); обґрунтовувати професійні рішення щодо організації та здійснення діяльності з торгівлі фінансовими інструментами, управління активами інституційних інвесторів, клірингової та депозитарної діяльності в умовах мінливості та невизначеності функціонування фондового ринку (ПРН 15).

Мета дисципліни. Формування у студентів знань з підготовки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній і гармонізацію фінансових інтересів всіх учасників страхового ринку.

Предмет дисципліни. Теоретичні та методологічні засади організації процесу управління страховою компанією.

Завдання дисципліни. Формування у студентів розуміння специфіки страхової діяльності; розширення й поглиблення знань про механізми управління бізнес-процесами страхових компаній, опанування особливостей планування у страховій організації, оцінки ризиків та врегулювання страхових претензій; забезпечення економічної безпеки та здійснення антикризового управління у страховому бізнесі.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни повинен: вміти аналізувати структуру управління страховою компанією; відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для ідентифікації, оцінювання та нейтралізації ризиків в сфері страхування; здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності страхової компанії в процесі прийняття управлінських рішень; володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері страхування; бути здатним розробити механізм управління страховою організацією; обґрунтовувати прийняття стратегічних та тактичних управлінських рішень у сфері страхування.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	Лекції	Практичні заняття	СРС	Лекції	Практичні заняття	СРС
Тема 1. Сутність страхового менеджменту та система управління страховика.	2	4	8	2	2	16
Тема 2. Планування у страховій діяльності та менеджмент персоналу.	2	4	14			19
Тема 3. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту.	2	4	23	2	2	17
Тема 4. Управління страховими ризиками та маркетинговою діяльністю в страховому бізнесу.	2	4	7			15
Тема 5. Урегулювання страхових претензій.	2	4	7		2	15
Тема 6. Фінансовий менеджмент страхової компанії та контроль у страховому бізнесі.	2	4	12			19
Тема 7. Управління економічною безпекою та антикризове управління страховою компанією страхової компанії.	2	4	6	2	2	16
Тема 8. Інновації в управлінні страховим бізнесом.	2	6	23			19
Разом	16	34	100	6	8	136

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Сутність страхового менеджменту та система управління страховика. Сутність, роль та необхідність страхового менеджменту. Цілі, функції, завдання страхового менеджменту. Правові основи страхового менеджменту. Порядок створення страхової компанії. Організаційна структура страхової компанії. Система управління страховика. Літ.: [1]; [2] с. 7-29; [3] с. 7-25; [4] с. 7-20; [5] с. 25-30, 37-42.	2
2	Планування у страховій діяльності та менеджмент персоналу. Економічна сутність планування в менеджменті страхової діяльності та його етапи. Бізнес-план страхової компанії. Фінансове планування. Особливості планування діяльності страхової компанії в умовах воєнного стану. Персонал страхової компанії. Кадрова політика страховика. Методи управління персоналом страхової компанії. Система оплати праці в страховій компанії. Літ.: [1]; [2] с. 58-89; с. 142-168; [4] с. 34-40; [5] с. 52-56; с. 65-74.	2
3	Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту. Комунікації в сучасній страховій організації: сутність, елементи й етапи комунікаційного процесу. Інформаційне забезпечення страхового менеджменту. Принципи побудови інформаційних систем у фінансових установах. Управлінський та бухгалтерський облік в інформаційному забезпеченні управління страховою організацією. Комерційна таємниця та оприлюднення страхової інформації. Літ.: [1]; [4] с. 136-147; [5] с. 61-69.	2
4	Управління страховими ризиками та маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі. Сутність та особливості управління страховими ризиками. Управління тарифною політикою страховика. Управління андеррайтинговою діяльністю. Особливості страхування ризиків на фондовому ринку. Особливості страхування сільськогосподарських ризиків. Сутність та функції страхового маркетингу. Завдання та функції служби маркетингу страхової компанії. Маркетингові дослідження: завдання, види та форми. Управління рекламною діяльністю страховика. Побудова ефективної системи продажу страхових послуг. Маркетингова стратегія страховика. [1]; [2] с. 34-56; с. 91-140; [3] с. 32-62; [4] с. 29-34; с. 51-65; [5] с. 75-87.	2
5	Урегулювання страхових претензій. Процес відшкодування і служба врегулювання збитків у страховій компанії. Розрахунок суми і вибір форми належних страхових виплат. Пряме врегулювання збитків за договорами ОСЦПВ. Особливості врегулювання страхових претензій за договорами зі страхування життя. Особливості врегулювання страхових претензій за договорами сільськогосподарського страхування. Особливості врегулювання страхових претензій в умовах воєнного стану. Літ.: [1]; [2] с. 225-238; [4] с. 74-86.	2
6	Фінансовий менеджмент страхової компанії та контроль у страховому бізнесі. Сутність та складові елементи фінансового менеджменту страховика. Управління платоспроможністю страховика. Управління фінансовою стійкістю страховика. Інвестиційна політика страховика. Фінансова стратегія страховика. Сутність та види контролю у страховому бізнесі. Система внутрішнього контролю страховика. Моніторинг ефективності системи	2

	внутрішнього контролю. Контроль за дотриманням норм (комплаєнс) страховика. Внутрішній аудит страховика. Літ.: [1]; [2] с. 170-197; [3] с. 62-78; [4] с. 44-51; с. 86-111; [5] с. 87-107, 117-213.	
7	Управління економічною безпекою та антикризове управління страховою компанією страхової компанії. Економічна сутність та види ризиків страхових компаній. Економічна безпека страхової компанії та її забезпечення. Фінансова безпека страхової компанії. Управління економічною безпекою страховика. Шахрайство в страхуванні та методи його запобігання. Сутність, причини і наслідки фінансової кризи в страховій компанії. Антикризовий потенціал страхової компанії. Антикризове управління страховою компанією. Процес реорганізації страхової компанії. Процес санації страхової компанії. Процес ліквідації страхової компанії. Державний контроль за страховою діяльністю. Літ.: [1]; [3] с. 82-96; с. 240-243; [4] с. 120-136; [5] с. 200-204; [12], [13].	2
8	Інновації в управлінні страховим бізнесом. Економічна сутність та види інновацій у страховому бізнесі. Організація системи управління інноваціями в страхових компаніях. Інновації в управлінні бізнес-процесами страхових компаній. Технологічні інновації. INSURTECH в системі управління бізнес-процесами страховиків. Літ.: [3] с. 249-280; [5]; [13]	2
Разом		16

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
1	Сутність страхового менеджменту, планування та менеджмент персоналу. Літ.: [1]; [2] с. 7-29; с. 58-89; [3] с. 7-25; [4] с. 7-20; с. 34-40; [5] с. 25-30, 37-42; с. 52-56; с. 65-74.	2
2	Інформаційне забезпечення страхового менеджменту, управління страховими ризиками та страховими претензіями, страховий маркетинг. Літ.: [1] с. 113-178; [2] с. 142-158; [5] с. 109-275	2
3	Фінансовий менеджмент страхової компанії та контроль у страховому бізнесі. Управління економічною безпекою та антикризове управління страховою компанією страхової компанії. Інновації в управлінні страховим бізнесом. Літ.: [1]; [3] с. 82-96; с. 240-280; [4] с. 51-74; с. 120-136; [5] с. 200-204; [12], [13].	2
Разом		6

5.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ практичного заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Сутність, принципи і роль страхового менеджменту. Літ.: [2] с. 7-13; [3] с. 7-13; [4] с. 7-20; [5] с. 29-30.	2

2	Організаційний менеджмент страхової компанії. Літ.: [1]; [2] с. 21-29; [3] с. 13-25; [5] с. 25-28, 37-42.	2
3	Планування у страховій діяльності. Літ.: [1]; [2] с. 58-89; [4] с. 34-40; [5] с. 52-56.	2
4	Менеджмент персоналу страхової компанії. Літ.: [1]; [2] с. 142-168; [3] с. 25-32; [5] с. 65-74.	2
5	Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту. Літ.: [1]; [4] с. 136-147; [5] с. 61-69.	2
6	Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту. Літ.: [1]; [4] с. 136-147; [5] с. 61-69.	2
7	Управління страховими ризиками. Літ.: [1]; [2] с. 34-56; [3] с. 32-42; [4] с. 29-34.	2
8	Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесу. Літ.: [1]; [2] с. 91-140; [3] с. 42-62; [4] с. 51-65; [5] с. 75-87.	2
9	Урегулювання страхових претензій (частина 1) Літ.: [1]; [2] с. 225-238; [4] с. 74-86.	2
10	Урегулювання страхових претензій (частина 2) Літ.: [1]; [2] с. 225-238; [4] с. 74-86.	2
11	Фінансовий менеджмент страхової компанії. Літ.: [1]; [2] с. 170-197; [3] с. 62-78; [4] с. 86-111; [5] с. 87-107, 117-213.	2
12	Контроль у страховому бізнесі. Літ.: [1]; [4] с. 44-51.	2
13	Управління економічною безпекою страхової компанії. Літ.: [1]; [3] с. 82-96; [12].	2
14	Антикризове управління страховою компанією. Літ.: [1]; [2] с. 240-243; [4] с. 120-136; [5] с. 200-204; [13].	2
15	Інновації в управлінні страховим бізнесом (частина 1). Літ.: [3] с. 249-280; [5]; [13]	2
16	Інновації в управлінні страховим бізнесом (частина 2). Літ.: [3] с. 249-280; [5]; [13]	2
17	Інновації в управлінні страховим бізнесом (частина 3). Літ.: [3] с. 249-280; [5]; [13]	2
Разом		34

Перелік практичних занять для студентів заочної форми здобуття освіти

№ практичного заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Сутність страхового менеджменту, планування та менеджмент персоналу. Літ.: [1]; [2] с. 7-29; с. 58-89; [3] с. 7-25; [4] с. 7-20; с. 34-40; [5] с. 25-30, 37-42; с. 52-56; с. 65-74.	2
2	Інформаційне забезпечення страхового менеджменту, управління страховими ризиками та маркетинговою діяльністю в страховому бізнесу. Літ.: [1] с. 113-178; [2] с. 142-158; [5] с. 109-275	2
3	Урегулювання страхових претензій. Фінансовий менеджмент	2

	страхової компанії та контроль у страховому бізнесі. Літ.: [1]; [2] с. 170-238; [3] с. 62-78; [4] с. 44-51; с. 86-111; [5] с. 87-107, 117-213.	
4	Управління економічною безпекою та антикризове управління страховою компанією страхової компанії. Інновації в управлінні страховим бізнесом. Літ.: [1]; [3] с. 82-96; с. 240-280; [4] с. 120-136; [5] с. 200-204; [12], [13].	2
Разом		8

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних завдань, тестування з теоретичного матеріалу тощо. В межах самостійної роботи здобувачі денної форми навчання виконують індивідуальне домашнє завдання (ІДЗ). Тематика ІДЗ та вимоги щодо його виконання представлені в Модульному середовищі для навчання <https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=5279>. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які розміщено Модульному середовищі для навчання <https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=5279>. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Зміст самостійної роботи студентів *денної* форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	4
2	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	4
3	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	4
4	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття, вибір теми ІДЗ.	4
5	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	6
6	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	7
7	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	7
8	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття, підготовка до тестового контролю (ТК 1).	9
9	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	7
10	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	7
11	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	6
12	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного	6

	заняття, виконання ІДЗ.	
13	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ.	6
14	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття.	4
15	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття, презентація ІДЗ.	8
16	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття.	4
17	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до тестового контролю (ТК 2).	7
Разом		100

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням пояснювально-ілюстративних, частково-пошукових, інтерактивних методів, кейс-методів, методів демонстрування тощо); самостійна робота (робота над засвоєнням теоретичного матеріалу, підготовка до практичних занять, виконання індивідуального завдання) з використанням інформаційно-комунікаційних та технологій дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу, в т.ч. з використанням Модульного середовища для навчання.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (участь у обговоренні ситуацій, кейсів, самостійні роботи тощо);
- оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання та його презентації.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в

індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (опанування теоретичного матеріалу з теми, активна робота на занятті, вирішення ситуаційних завдань, участь у обговоренні виконаних індивідуальних домашніх занять).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його презентацією у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач може підготувати презентацію або реферат на одну з запропонованих тем при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (<https://prometheus.org.ua/>, <https://ugf.academy/>, <https://impactorium.org/uk/>, <https://vumonline.ua/>, <https://www.coursera.org/>), які сприяють формуванню компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю), після її оцінювання, викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її робочою програмою, кожен здобувач денної і заочної форм здобуття освіти може набрати до 100 балів. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного контролю набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у 3 семестрі

Аудиторна робота								Контрольні заходи		Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом
Третій семестр												Сума балів
Практичні заняття (мінімум – 8 контрольних точок)								Тестовий контроль:		ІДЗ*	Іспит	
1-2	3-4	5-6	7-8	9-10	11-12	13-14	15-17	T*1-4	T 5-8			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)												
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	24-40	60-100**
24-40								6-10		6-10	24-40	

Примітка: *ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання; Т* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль		Разом	
Третій семестр									Сума балів
Практичне заняття			Контрольна робота		Тестовий контроль		Іспит		
1	2	3	Якість виконання	Захист роботи	T1-4	T5-6			
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)									
3-5	3-5	3-5	12-20	3-5	3-5	3-5	30-50	60-100	
9-15			15-25		6-10		30-50		

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – два теоретичних і одне – практичне. Зміст завдань до виконання контрольної роботи розміщено в Модульному середовищі для навчання <https://msn.khmn.u.edu.ua/course/view.php?id=5279>. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: кожне з теоретичних завдань – 5 балами, практичне завдання 10 балами, загальна максимальна сума балів становить 20. Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	3	4	5
Теоретичне питання № 2	3	4	5
Практичне завдання	6	8	10
Всього балів	12		20

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (12 балів) та максимального (20 балів), знаходиться в межах 13-19 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при вирішенні ситуаційних завдань, кейсів; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з вирішенням ситуаційних завдань, кейсів, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Оцінювання індивідуального домашнього завдання

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється з використанням наведеної у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, максимальний – 10 балів).

Таблиця – Критерії оцінювання індивідуального домашнього завдання здобувача вищої освіти

Узагальнений зміст критерія оцінювання	Сума балів за завдання
Підтверджено самостійність опрацювання інформації та проведення аналітичних досліджень, продемонстровано критичний підхід до поставленого завдання, наявність авторського бачення виокремлених проблем та подання авторські пропозиції щодо їх вирішення, продемонстровано уміння логічно, послідовно викладати власні думки, представлено якісну презентацію.	9-10
Підтверджено самостійність опрацювання інформації, проте відсутнє чітке авторське бачення наявних проблем, здобувач не повною мірою здатен сформулювати висновки з проведеного дослідження, представлено якісну презентацію.	7-8
Підтверджено самостійність опрацювання інформації, проте студент показує слабку орієнтацію у визначених результатах дослідження, не здатен сформулювати висновки, відсутня презентація результатів роботи.	1-6

При підготовці тез доповідей на конференцію у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (10) за його виконання.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 25 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 5.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 3 до 5 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–13	14–16	17–22	23–25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	0	3	4	5

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного, так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми здобуття освіти (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24		40

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів заочної форми здобуття освіти (50 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	8	12	15
Теоретичне питання № 2	8	12	15
Практичне завдання	14	16	20
Разом:	30		50

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (30 балів) та максимального (50 балів), знаходиться в межах 31-49 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (**Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти**).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

10 Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Розкрийте сутність та необхідність страхового менеджменту в системі ефективного управління страховою компанією.
2. Назвіть цілі та розкрийте функції страхового менеджменту
3. Проаналізуйте нормативно-правові акти, що регулюють питання страхування в Україні
4. Розкрийте склад та функції персоналу страхової компанії
5. Розкрийте сутність та особливості кадрової політики страховика
6. Методи управління персоналом страхової компанії
7. Система оплати праці в страховій компанії
8. Економічна сутність планування в менеджменті страхової діяльності та його етапи
9. Особливості формування бізнес-плану страхової компанії
10. Сутність та специфіка фінансового планування у страховій компанії
11. Особливості організації системи комунікації в сучасній страховій організації
12. Розкрийте сутність, елементи та етапи комунікаційного процесу
13. Інформаційне забезпечення страхового менеджменту
14. Розкрийте сутність та принципи побудови інформаційних систем у страхових організаціях
15. Місце і роль бухгалтерського й статистичного обліку та звітності в інформаційному забезпеченні управління страховою організацією
16. Комерційна таємниця та оприлюднення страхової інформації
17. Страховий маркетинг: функції, завдання, принципи
18. Завдання та функції служби маркетингу страхової компанії
19. Маркетингові дослідження: завдання, види та форми
20. Управління рекламною діяльністю страховика
21. Побудова ефективної системи продажу страхових послуг
22. Економічна сутність страхових ризиків та етапи управління ними
23. Основні методологічні підходи для розрахунків страхових тарифів
24. Процес відшкодування і служба врегулювання збитків у страховій компанії
25. Особливості врегулювання страхових претензій за договорами зі страхування життя
26. Сутність та види організаційної структури страховика
27. Охарактеризуйте особливості бюджетування у страховій діяльності
28. Управління ризиками страхової компанії
29. Економічна сутність та особливості антикризового управління страховими компаніями
30. Антикризовий потенціал страховика
31. Тарифна політика страховика
32. Стратегічне планування у страховому бізнесі
33. Управління економічною безпекою страховика
34. Економічна сутність та види інновацій у страховому бізнесі.
35. Організація системи управління інноваціями в страхових компаніях.

11 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Податкова система» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання:

1 Курс «Страховий менеджмент». <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=5279>.

12 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

13 Рекомендована література

Основна

1. Закон України «Про страхування» № 1909-IX від 18.11.2021 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#n6>
2. Опальчук Р.М. Страховий менеджмент: навчальний посібник / Р.М. Опальчук. – Київ: ЦП «Компринт», 2023. – 251 с.
3. Борисюк О.В. Страховий менеджмент: конспект лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. – 102 с.
4. Алескерова Ю. В. Страховий менеджмент: підручник / Ю. В. Алескерова, І. Ю. Салькова, Л. І. Федоришина. - Вінниця : ВНАУ, 2019. – 294 с.
5. Білик О. І. Страховий менеджмент : навч. посіб. / О.І. Білик, О.І.Савчин Нац. ун-т "Львівська політехніка". – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2019. – 301 с.

Додаткова

6. Страховий менеджмент: навч. посіб. / В. І. Аранчій, О. М. Остапенко, Т. М. Остапенко. – Полтава: ПДАА, 2018. – 252 с.
7. Сокиринська І. Г. Страховий менеджмент : навч. посіб. для студ. ВНЗ / І. Г. Сокиринська, Т. О. Журавльова, І. Г. Аберніхіна. – Дніпро : Пороги, 2016. – 298 с.
8. Супрун А. А. Страховий менеджмент: навчальний посібник. - Львів : «Магнолія 2006», 2016. – 248 с.
9. Шишпанова Н. О. Страховий менеджмент: опорний конспект лекцій / Н.О. Шишпанова. – Миколаїв, 2017. – 169 с.
10. Фурса А.В. Страховий менеджмент: навч. посіб. А.В. Фурса. – Київ: ЦП «Компринт», 2016. – 180 с.
11. Матвійчук Л.О. Страховий ринок України: виклики, тренди, сучасні реалії / Л.О. Матвійчук // Ефективна економіка. – 2023. – Режим доступу: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/1283/1293>
12. Матвійчук Л.О. Рейтингове оцінювання як інструмент управління ризиками страхової компанії / І. О. Доценко, Л. О. Матвійчук // Економіка і суспільство. – 2021. – № 26. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/396/383>
13. Матвійчук Л.О. InsurTech в системі управління бізнес-процесами страхових компаній / Л.О. Матвійчук // Modeling the development of the economic system. – 2023. – №4. – С.115-121.

14 Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>